

17 Ιουλίου 1945

Η διάσκεψη στο Πότσδαμ

Τον Ιούλιο του 1945, ο πόλεμος στην Ευρώπη ήταν παρελθόν. Ο Μουσολίνι είχε εκτελεστεί, ενώ ο Χίτλερ είχε αυτοκτονήσει. Τα προβλήματα, όμως, συσσωρεύονταν και οι νικητές έπρεπε να τα λύσουν. Οι εκπρόσωποι των τριών κυρίαρχων δυνάμεων που σήκωσαν το βάρος του Παγκόσμιου πολέμου (συνεχιζόταν ακόμα στον Ειρηνικό), συναντήθηκαν, στις 17 Ιουλίου 1945, στο Πότσδαμ, ένα προάστιο κοντά στο Βερολίνο. Μόνον ο Ιωσήφ Στάλιν της Σοβιετικής Ένωσης ένωθε και παλιός στα τραπέζια των συνομιλιών και σίγουρος για το προσωπικό του μέλλον. Οι υπόλοιποι συζητητές μειονεκτούσαν: Ο πρόεδρος της νίκης των Ηνωμένων Πολιτειών, ο Φραγκλίνος Ρούσβελτ, είχε πεθάνει από τις 12 Απριλίου. Στη θέση του, ερχόταν ο «καινούριος» Χάρι Τρούμαν που θα αποδεικνυόταν σκληρό καρύδι. Κι ο πρωθυπουργός της νίκης, ο Ουίστον Τσόρτσιλ, ήταν ο πιο παλιός του πολέμου αλλά δεν είχε καμιά σιγουριά για το μέλλον του. Στην Αγγλία είχαν γίνει εκλογές από τις 5 του μήνα. Οι κάλπες, όμως, θα άνοιγαν στις 25, οπότε θα έφταναν και οι ψήφοι από τις υπερπόντιες κτήσεις. Έτσι, όταν άρχισε η διάσκεψη, δεν ήξερε αν ήταν ακόμη πρωθυπουργός. Έφερε μαζί του τον εκλογικό του αντίπαλο Κλέμεντ Άτλι και έπραξε σοφά. Στις 25, έμαθε πως δεν ήταν παρά ένας απλός βουλευτής. Ως τότε, όμως, είχε διαμορφώσει όσα ήθελε και είχε μάθει για την ατομική βόμβα ([βλ. 18.7.1945](#)). Όταν, στις 3 του Αυγούστου, η διάσκεψη τελείωσε, μια μακροσκελής ανακοίνωση πληροφορούσε την οικουμένη για τις τύχες της, όπως τη διαμόρφωσαν οι τρεις στις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις:

Η Γερμανία χωριζόταν στα τέσσερα (από ένα κομμάτι οι τρεις, με την ΕΣΣΔ να παίρνει το πιο μεγάλο, και μια γωνίτσα για τη Γαλλία) που θα αποδεικνυόταν ουσιαστικά πως είχε κοπεί στα δύο (ως το φθινόπωρο του 1990, οπότε ξανάγινε ενιαίο κράτος). Οι πολεμικές επανορθώσεις έμπαιναν σε μια διαδικασία που, ως τα τέλη του 20ού αιώνα, βρισκόταν ακόμα σε εκκρεμότητα. Οι εγκληματίες πολέμου θα περνούσαν από δίκες, που, πέρα από τις αρχικές, αποδείχτηκαν ατελέσφορες καθώς οι ανάγκες του ψυχρού πολέμου θα επιβάλλονταν στην ανάγκη για την απόδοση δικαιοσύνης. Αποφασίστηκε, ακόμη, να μη ληλατηθούν τα γερμανικά εργοστάσια. Ο Τρούμαν συμφώνησε μια και είχε ήδη πάρει ό,τι χρειαζόταν.

Πέρα από την τύχη της Γερμανίας, στη διάσκεψη ρυθμίστηκαν τα θέματα των αποικιών, της Αυστρίας, της Πολωνίας, της Ουγγαρίας και της Τσεχοσλοβακίας και διακανονίστηκαν τα στρατιωτικά ζητήματα.

Όλα τα υπόλοιπα έμειναν για να αντιμετωπιστούν από μια νέα διάσκεψη. Και ήταν αυτά τα υπόλοιπα οι χωριστές συνθήκες που κάθε εμπόλεμο κράτος έπρεπε να υπογράψει με καθέναν από τους νικημένους. Το μπαλάκι πέρασε στη διάσκεψη των υπουργών Εξωτερικών όλων των χωρών που έμελλε να συγκροτηθεί το 1946 στο Παρίσι.

1453: Με τη μάχη του Καστιγιόν ανάμεσα στη Γαλλία και την Αγγλία λήγει ο Εκατονταετής πόλεμος. Οι Αγγλοι εκδιώκονται από ολόκληρη τη γαλλική επικράτεια, εκτός από το Καλέ πάνω στη Μάγχη, το οποίο εγκατέλειψαν πέντε χρόνια αργότερα.

1762: Σκοτώνεται σε καβγά εξαιτίας της παραίτησης και της σύλληψής του, ο τσάρος Πέτρος Γ' της Ρωσίας. Η Μεγάλη Αικατερίνη μένει χωρίς αντίπαλο.

1789: Η Γαλλία καθιερώνει την τρίχρωμη σημαία.

1793: Εκτελείται στην γκιλοτίνα η Σαρλότ Κορντέ, δολοφόνος του επαναστάτη ηγέτη Ζαν Πολ Μαρά.

1965: Στην Αθήνα, ορκίζεται η πρώτη κυβέρνηση των αποστατών με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Αθανασιάδη Νόβα.

1969: Στην Ισπανία, ο δικτάτορας στρατηγός Φράνκο ονομάζει τον πρίγκιπα Χουάν Κάρλος, πιθανό διάδοχο στην ηγεσία του κράτους.

1973: Στρατιωτικό πραξικόπημα στο Αφγανιστάν, καθοδηγούμενο από τον πρώην πρωθυπουργό Σαρντάρ Μονάμαντ Νταούντ, εκθρονίζει τον βασιλιά Μοχάμεντ Ζαχίρ Σαχ. Ανακηρύσσεται δημοκρατία με τον Νταούντ πρόεδρο.

1979: Στη Νικαράγουα, ανατρέπεται ο δικτάτορας Αναστάζιο Σομόζα και το σκάει από τη χώρα. Πρόεδρος αναλαμβάνει ο Ντανιέλ Ορτέγκα, αρχηγός των Σαντινίστας που επικράτησαν μετά από πολύχρονο αγώνα.

1996: Έκρηξη σε αεροπλάνο της εταιρίας TWA, πάνω από τον Ατλαντικό, λίγο μετά την απογείωσή του από το αεροδρόμιο Κένεντι της Νέας Υόρκης, με προορισμό το Παρίσι,

σκοτώνει 230 επιβάτες. Οι Αμερικανοί μιλούν για τρομοκρατική ενέργεια και κατηγορούν την Αθήνα για ανεπαρκή μέτρα ασφαλείας στο αεροδρόμιο του Ελληνικού. Μετά από καιρό, το δυστύχημα αποδόθηκε σε βλάβη.

2001: Πραγματοποιείται στη Μόσχα συνάντηση του προέδρου της Ρωσίας Βλαντιμίρ Πούτιν με τον πρωθυπουργό της Ελλάδας Κώστα Σημίτη.

2002: Μετά από «κινηματογραφική επιχείρηση», η αντιτρομοκρατική υπηρεσία της αστυνομίας συλλαμβάνει στους Λειψούς τον φερόμενο ως Μιχάλη Οικονόμου. Ομολόγησε ότι είναι ο Αλέκος Γιωτόπουλος, 58 χρόνων, και κατηγορήθηκε ότι είναι ο καθοδηγητής της οργάνωσης 17 Νοέμβρη.

2014: Μετά από πολυήμερους βομβαρδισμούς, στρατιωτικές δυνάμεις του Ισραήλ εισβάλλουν στην παλαιστινιακή λωρίδα της Γάζας.

2014: Αεροσκάφος των Μαλαισιανών Αερογραμμών καταρρίπτεται πάνω από την περιοχή Ντόνεσκ της Ουκρανίας, πενήντα χιλιόμετρα πριν από τα σύνορα με τη Ρωσία. Ουκρανοί, Ρώσοι και Ρωσόφιλοι της εξεγερμένης ουκρανικής περιοχής αλληλοκατηγορούνται ως υπαίτιοι.

Η 17^η Ιουλίου στον πολιτισμό

17 Ιουλίου 1975

Αβρότητες στο διάστημα

Ο Αλεξέι Λεόνοφ γεννήθηκε στη Σοβιετική Ένωση, στις 30 Μαΐου 1934. Στα 1953 ανήκε στη σοβιετική πολεμική αεροπορία και στα 1957 ήταν πιλότος. Στα 1959, τον επέλεξαν να γίνει αστροναύτης. Ο κόσμος όλος έμαθε την ύπαρξή του το 1965 ([βλ. 18.3.1965](#)), όταν βγήκε από το διαστημόπλοιο «Βοσχόντ 2» και έγινε ο πρώτος άνθρωπος που «έκανε περίπατο στο διάστημα».

Ο Τόμας Στάφορντ γεννήθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου 1930, στην Οκλαχόμα των Ηνωμένων Πολιτειών. Στα 1953, αποφοίτησε από τη Ναυτική Ακαδημία και εντάχθηκε στην αμερικανική πολεμική αεροπορία. Επιλέχτηκε να εκπαιδευτεί για αστροναύτης. Στις 15 Δεκεμβρίου 1965, ανήκε στο πλήρωμα του «Τζέμινι 6» που ενώθηκε με το «Τζέμινι 7» πραγματοποιώντας το πρώτο «ραντεβού στο διάστημα». Και τον Μάιο του 1969, βρισκόταν στη σεληνάκατο που αποσπάστηκε από το διαστημόπλοιο «Απόλλων 10» και πέταξε πάνω από την επιφάνεια του φεγγαριού.

Στις 17 Ιουλίου 1975, ο Λεόνοφ ήταν κυβερνήτης του διαστημόπλοιου «Σογιούζ 19» και ο Στάφορντ του «Απόλλων 18». Τα δυο διαστημόπλοια συναντήθηκαν στο διάστημα, ενώθηκαν πάνω από τη Γη και οι κυβερνήτες τους, Τομ Στάφορντ και Αλεξέι Λεόνοφ, αντάλλαξαν χειραψία και απηύθυναν χαιρετισμούς και στις δυο γλώσσες.

1596: Ολλανδοί θαλασσοπόροι ανακαλύπτουν το νησί Νέα Ζέμπλα, στα βόρεια της Ευρωπαϊκής Ρωσίας.

1875: Γεννιέται στην Αγγλία ο συνθέτης, μουσικολόγος και παιδαγωγός σερ Ντόναλντ Τόβει.

1912: Ιδρύεται η IAAF, η παγκόσμια ομοσπονδία για τα αθλήματα του στίβου.

1959: Πεθαίνει η Μπίλι Χολιντέι, μια από τις πιο αξιόλογες τραγουδίστριες της τζαζ του αιώνα.

1994: Νικώντας στα πέναλτι 3 – 2 την Ιταλία (0 – 0 ο κανονικός αγώνας), στο Λος Άντζελες, η Βραζιλία κατακτά το (15^ο) παγκόσμιο κύπελλο ποδοσφαίρου (τέταρτο δικό της).

1995: Σε ηλικία 84 χρόνων, πεθαίνει ο επί πέντε φορές παγκόσμιος πρωταθλητής ράλι αυτοκινήτων, Αργεντινός Χουάν Μανουέλ Φάνγκιο.